

Inhoudsopgave:

- Het Curaçaose hert1
- Cervidae...1
- Lichaamsbouw...2
- Gewoonten...4
- Eetgewoonten...5
- Voortplanting...5

Al onze contactgegevens
op een rijtje:

CARMABI Sectie NME

Piscaderabaai z/n

Postbus 2090

Willemstad

Nederlandse Antillen

Tel nr. 462-4242 (ext. 11)

Fax. Nr. 462-7680

Email: educatie@carmabi.org

Website: www.carmabi.org

We hopen dat dit infoblad heeft
bijgedragen aan een boeiende
spreekbeurt en/of succesvol
werkstuk. Tips en suggesties zijn
natuurlijk altijd welkom! Mail
deze dan naar ons op
educatie@carmabi.org. Bellen
mag natuurlijk ook.

Heb je meer vragen? Neem dan
ook contact met ons op!

Carmabi heeft als doel het
stimuleren van duurzame
ontwikkeling. Dat wil ze bereiken
door het uitvoeren van weten-
schappelijk onderzoek, actief
natuurbeheer en natuur en milieu
educatie!

Dit infoblad is een productie van
Carmabi sectie NME
Tekst & layout:
Leon Pors
Foto's & grafische bewerking:
Peter van der Wolf

Het Curaçaose hert

De meeste mensen hebben er wel eens van gehoord, maar slechts een enkeling heeft ze zelf gezien... het grootste in de Curaçaose natuur voorkomende zoogdier... vaak verraad hij of zij zich door hard te snuiven om er vervolgens met grote sprongen vandoor te gaan... de verbaasde verstoorder heeft dan het nakijken op een parmantig in de lucht gestoken wit staartje...

We hebben het natuurlijk over het Curaçaose hert.

Het feit dat op Curaçao herten te vinden zijn is heel bijzonder omdat deze dieren in de regel niet voorkomen op eilanden. Ze zijn hier echter wel, maar zijn heel zeldzaam en ze zullen in de toekomst onze hulp hard nodig hebben willen ze niet uitsterven. In dit infoblad zullen we deze prachtige dieren eens wat beter bekijken.

Cervidae

Herten, die in de wetenschappelijke wereld bekend staan onder de Latijnse naam Cervidae, komen op vele plaatsen op de wereld voor. Er zijn wereldwijd zo'n 34 soorten gevonden. Het Curaçaose hert behoort tot de soort van de witstaartherten, die officieel de naam *Odocoileus virginianus* heeft meegekregen. Deze soort komt voor van Canada tot in Zuid-Amerika. Op het kaartje op bladzijde 2 is aangegeven waar ze allemaal zijn gezien.

Binnen de soort van de witstaartherten worden nog eens 38 ondersoorten herkend. Dat zijn witstaartherten die allemaal net een klein beetje anders zijn dan de anderen. En het Curaçaose hert is ook zo'n ondersoort. Dat is dan ook terug te vinden in de wetenschappelijke naam: *Odocoileus virginianus curassavicus*.

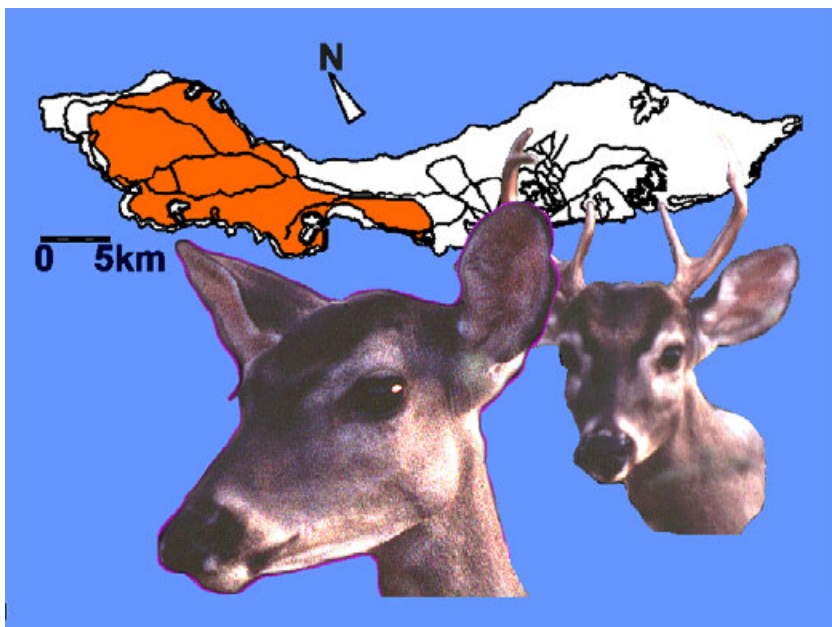
De Biná is zeer zeldzaam. Hoeveel er precies van zijn is niet eens bekend, maar we zijn bang dat het er niet meer dan 200 zijn, wat

heel weinig is. Dit maakt de Biná dan ook één van de zeldzaamste dieren op aarde!

Verspreiding van het witstaarthert

Uit jarenlange observaties en meldingen van natuurliefhebbers is het onderstaande kaartje ontstaan. Dat de dieren in het Christoffelpark voorkomen is duidelijk want daar worden ze vrij vaak gezien. Of ze ook heen en weer trekken tussen dit gebied en bijvoorbeeld Malpais waar ze ook wel eens worden gezien weet niemand.

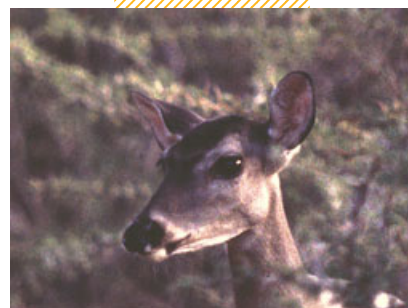
Verspreiding van het Curaçose witstaarthert

Lichaamsbouw

De Biná is een slank gebouwd dier met een lichtbruine vacht. Het dier heeft een vrij lange staart die van onderen wit is, vandaar de naam witstaarthert. Dit is niet voor niets, want een stukje verder zullen we zien dat de staart een belangrijke taak heeft. De kop van

Hoe is het hert eigenlijk op Curaçao verzeild geraakt?

Deze vraag is nog niet naar tevredenheid beantwoord. Herten kunnen wel zwemmen, maar of ze zelf helemaal uit Venezuela zijn over komen zwemmen lijkt niet aannemelijk. Ze zouden hebben kunnen overdrijven op drijvende natuurlijke takkenvloten, die af en toe via rivieren in zee terecht komen, maar ook dat lijkt een wat sterk verhaal. We gaan er van uit dat de eerste bewoners van Curaçao, de indianen, de herten hebben meegenomen en losgelaten als een soort "vers voedsel". De herten gingen zich natuurlijk voortplanten en zich langzaam aan aanpassen aan het droge klimaat van het eiland. Zo ontstond na lange tijd de ondersoort die we nu de Biná di Kòrsou noemen. Als dit waar is, dan zijn de herten wellicht al meer dan 3500 jaar op ons eiland!

kop van een hinde

Bedreigingen

Hertenvlees is door de eeuwen heen zeer gewild geweest bij vele volkeren. De indianen joegen zeker op herten want in opgravingen van nederzettingen zijn op vele plaatsen beenderen van herten teruggevonden. Echter, de op het eiland aanwezige indianenfamilies hebben niet veel meer dan een paar honderd mensen omvat. Die hadden met hun jacht weinig tot geen invloed op de hoeveelheid herten op het eiland. Toen de Spanjaarden kwamen werd het anders. Met hun vuurwapens werd het jagen zo oneerlijk voor de herten, dat de herten op vele plaatsen op het eiland verdwenen uit de mondi. Vroeger waren er herten bij bijvoorbeeld Sta. Barbara. Nu al lang niet meer. Ze zijn daar allemaal weggeschoten.

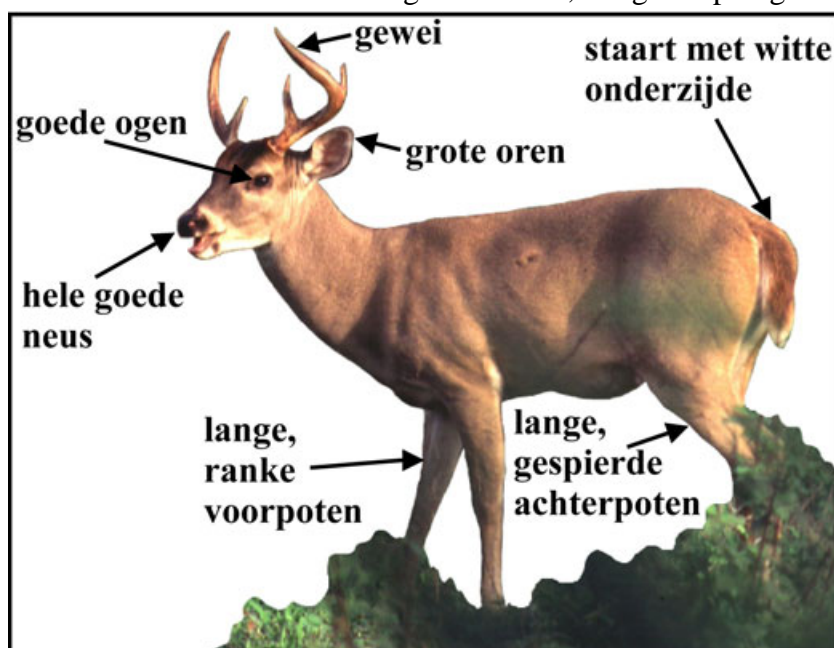
De grootste bedreiging voor de herten zijn echter de geiten. Geiten horen niet in de mondi. Ze zijn door de eeuwen heen echter losgelaten op elke plek op het eiland die je je maar kunt indenken. Geiten vreten alles wat maar plantaardig is, en ze planten zich zeer snel voort. De geiten zijn dus de directe concurrenten voor wat betreft voedsel geworden van de arme herten die daardoor een stuk minder te eten konden vinden. Hoeveel herten er voor de komst van de Spanjaarden op Curaçao leefden weten we niet, maar het waren er zeker een stuk meer dan wat er op dit moment over is na alle jacht en geitenvraat.

het hert herbergt een paar grote ogen, waar het dier ook in schemerdonker goed mee kan zien, en twee hele grote oren, die het dier alle kanten op kan draaien. Kijk maar naar de foto's hieronder.

herten hebben zeer beweeglijke oren!

Het is duidelijk dat herten heel goed kunnen horen, en dat is maar goed ook, want herten zijn prooidieren. Op Curaçao heb je geen echte grote roofdieren (behalve de mens!) maar in andere landen wel. De herten moeten dus de hele tijd door goed opletten of er geen rover in de buurt is. Dat doen ze met hun oren, en zeker ook met hun neus, die geurtjes over grote afstanden kan opvangen. Vandaar dat je niet zo snel een hert zult zien in mondi. Ze hebben al vanaf honderden meters afstand in de gaten dat er mensen in de buurt zijn, met al hun parfum-, zweet- en deodorantgeurtjes, en zullen zich uit de voeten maken. Dat uit de voeten maken gaat heel snel, met grote sprongen.

Lichaamsbouw van een Biná

En dat kunnen ze omdat ze lange gespierde poten hebben. Ze kunnen wel 60 km per uur rennen, en dat dwars door de stekelige mondi!

Mannetjesherten hebben een gewei, de vrouwtjes niet. Dat gewei wordt eigenlijk alleen maar gebruikt om met andere mannetjes te vechten over wie de

baas is in een bepaald stuk mondi. Elk jaar, aan het begin van de regentijd, valt dat gewei af en krijgt de hertenbok een nieuwe, die soms een beetje groter is dan de vorige en ook wat dikker. De herten op Curaçao steken niet zoveel werk in het maken van een gewei vergeleken met herten in b.v. Noord-Amerika. Kijk maar naar de foto. Dit komt omdat op Curaçao voedsel vrij schaars is, en dan kunnen (en willen) de dieren niet zulke grote geweien maken. Het nieuwe gewei is klaar in ongeveer 2 maanden,

en is dan nog bedekt met een huid die ervoor gezorgd heeft dat het gewei heeft kunnen groeien. Die huid wordt de bast genoemd. Als het gewei af is droogt de bast uit, en gaat de bok op zoek naar kleine boompjes om de bast eraf te wrijven. Soms vind je dit soort wrijfboompjes in de mondi, te herkennen aan de eraf geschraapte schors.

N-Amerika**Curacao**

Gewoonten

Herten zijn schuwe en stille dieren. Toch kunnen ze geluid maken. Het meest gehoorde geluid is het harde snuiven, waarmee een hert aan de andere herten duidelijk maakt dat er gevaar dreigt. Als dat geluid gemaakt wordt dan zullen alle herten in de nabije omtrek de benen nemen en zeker een halve dag uit het gebied wegblijven. Als hertenbokken aan het vechten zijn dan maken ze een grommend geluid. Als een hert pijn heeft, dan maakt hij een klaaglijk geluid, wat klinkt als een lage “oohh”.

Als er door een moeder gevaar is opgemerkt, dan gaat ze er vandoor, met haar staart de hoogte in. De onderkant van die staart is, zoals we al hadden gezien, spierwit, en dat wordt dan ook een soort verkeersbord voor het jong. Het jong weet van jongs af aan dat hij blindelings achter die witte staart aan moet rennen, wat er ook gebeurt. De witte staart heeft dus een hele

belangrijke taak! Tijdens het rennen blijven er karakteristieke pootafdrukken achter, te zien op het onderstaande plaatje.

Elke hertenbok heeft een eigen “koninkrijkje” in de mondi, een territorium. Zo’n gebied wordt gemerkt

een hert op de loop!

Bescherming

In het Christoffelpark is men de afgelopen jaren druk bezig geweest het de herten wat makkelijker te maken. Er zijn een aantal drinkbakken aangelegd waar tijdens de droge tijd water in wordt gedaan. En er is hard gewerkt om de geiten het park uit te krijgen. Dit was geen simpele taak want verwilderde geiten zijn niet makkelijk te vinden. Er zijn er nog wel een paar over, maar een stuk minder dan vroeger. En het positieve resultaat is meteen te zien. De jonge plantjes krijgen weer de kans om te groeien. Voorheen maakten de geiten korte metten met alle jonge spruiten. Nu niet meer. Een hert kan er nu ook weer aan knabbelen. Herten zijn in tegenstelling tot geiten geen mondi-slopers. Ze knabbelen wat verse groene blaadjes van zo'n spruit maar laten de rest staan, zodat die weer verder kan groeien. Laten we hopen dat de herten het redden. Het zijn prachtige dieren. En omdat onze *Odocoileus virginianus curassavicus* zo zeldzaam is hebben we de plicht om er alles aan te doen om de overlevingskansen te vergroten.

met een aantal geurtjes. Eén zo'n geurtje komt van klieren die tussen de hoeven zitten. Bij elke stap blijft er wat geurstof achter, die door andere herten herkend wordt. Een andere klier zit naast de ogen, een soort traanklier. Met het vocht uit deze klier worden planten besmeerd om aan te geven waar de grenzen van het territorium zijn. Herten "praten" dus ook met geurtjes!

Eetgewoonten

Herten vinden van alles en nog wat lekker, als het maar plantaardig is. Grassen, kruiden, struiken, jonge takjes, sommige paddestoelen en korstmossen worden met veel smaak verorberd. De grassen op Curaçao zijn heel taai, dus die laten ze meestal staan. Als er fris water te vinden is, dan zal een hert 2-3 liter per dag drinken. Maar ze kunnen dagen zonder water. Als het heel droog is kunnen ze water halen uit cactussen, die ze eerst met hun hoeven kapot trappen. Herten zijn herkauwers, net als koeien, dus na een maaltijd gaan ze rustig liggen in de schaduw van een struik en kauwen ze, na het opgebraakt te hebben, het voedsel nog een keer. Dit is niet voor niets, want als een hert het voedsel steeds helemaal fijn zou moeten kauwen tijdens het eten, dan zouden ze veel te lang zichtbaar blijven voor roofdieren of voor de mens. Ze eten dus zo snel mogelijk zo veel mogelijk, en gaan het later, veilig verscholen, rustig fijnkauwen.

Voortplanting

Eén keer per jaar is het de bronsttijd. Dan gaan de mannetjes vechten om het mooiste en grootste territorium en om vrouwtjes te veroveren. Ze hebben dan allemaal net een nieuw gewei gemaakt, dus er kan flink geknokt worden. Meestal vallen er geen zware gewonden, maar soms gaat er wel eens wat fout. Vooral ogen hebben te lijden onder de scherpe geweipunten, en er lopen dan ook regelmatig hertenbokken rond met nog maar 1 goed oog. Als de gevechten achter de rug en de vrouwtjes veroverd zijn dan wordt er gepaard, waarna 200 dagen later de jongen geboren worden. Meestal maar één per moeder maar heel soms twee. De jongen zien er echt uit als Bambi's, met een roodbruine vacht met wel 200 witte vlekjes, die na een half jaar verdwijnen. Ze blijven zo'n 4 tot 6 maanden bij hun moeder, en die jaagt ze dan weg. Meestal zoeken de jongen dan een ouder mannetje op waar ze een tijdje mee optrekken en van wie ze de gevaren van de mondi leren. Het is niet echt bekend hoe oud de Biná kan worden, maar zo'n 10 jaar wordt zeker gehaald.

moeder, kind en het witte staartje...

